

Turistporto

- et afsluttet kapitel i den moderne posthistorie

Af Otto Kjærgård

Folk på charterrejse på de mere populære feriemål på de store hoteller har fået tilbud om hjemsendelse af deres postkort på en anden måde end med postvæsenet. På flere destinationer har man solgt de såkaldte turistporto mærker. Det er en slags frimærkelignende klistermærker. De er solgt i hæfter med 12 stk. mærker. Lige til at klistre på postkortet. Disse kort blev nedlagt i specielle postkasser eller overbragt direkte til guiderne på rejsemålet. Den videre forsendelse er lidt speciel, da der er tale om en art re-mail eller PP betaling, ligesom de lidt kedelige Porto Betalt breve, vi dagligt modtager. Ordningen er nu standset, så det er afsluttet kapitel i posthistorien.

Mærkerne

Alle mærker er fremstillet og solgt af Nordic Mail AB, som ejes af det svenske og danske postvæsen, og driver det som et datterselskab. Mærkerne er kun solgt på rejsemål, ikke i Norden.

Serie 1, 1994: Det første hæfte med disse mærker kom i 1994. Det drejer sig om et hæfte med 6 mærker med en flyvemaskine som motiv og 6 mærker med et strandmotiv, hvor man tager

solbad under parasollerne. Mærkerne blev hovedsageligt solgt på spanske destinationer og har derfor alle inskriptionen "Port Payé Poste de Suède"

Serie 2, 1995: 6 mærker med samme flymotiv, men nu 6 mærker med to dansende i måneskin.

Serie 3, 1996: Stadig 6 mærker med flymotivet, men nu et par i sommernatten med en bugt, sejlbåd og havn i baggrunden.

Gamle hotelmærkater. Mærkerne fra udgave 4

Serie 101 og 201, juli 1997: To nye motiver, nemlig hotelskilte fra berømte hoteller over hele verden (serie 101) og 12 mærker med gamle kort afbildende vor klode (serie 201). Begge bærer kun inskriptionen "Turistporto". Hæfterne er mindre i størrelse og ikke lavet af karton, som de tre første, men af mere glattet, blankt papir. De efterfølgende laves med samme omslag.

Begge disse to serie blev inddraget i marts 1998, da klisteren på bagsiden var for dårlig. Restoplaget blev brændt og nye oplag fremstillet af serie 101.

Ny serie 101 og serie 5, marts 1998: Serie 101 er serien med hotelskiltene, nu i et nyt oplag med forbedret klister og den nye såkaldte serie 5 er 12 mærker med det gamle flymotiv, men med ændret inskription. Nu står teksten lodret i siderne på mærket "Taxe Per Vue" og "Sverige" og i en cirkel Tp.

Henviisningen til serienumrene er firmaets egen serienummerering og de numre, som er påtrykt på hæfternes omslag. Der er i realiteten tale om 5 serier med forskellige sammensætninger af motiver.

Anvendelse

Mærkerne måtte bruges på postkort på destinationer betjent af Scandinavian Leisure Group,

dvs. Apollo, Fritidsrejser og Thompson rejser. Anvendelsen var kun på postkort til Sverige, Norge, Danmark og Finland.

Det begyndte i Spanien, som en hjælp til at få postkortene hurtigt hjem, da postvæserne i Syd-europa ikke just var kendt for at få postkort hurtigt hjem – hvis overhovedet. Når kortene kom kommet hjem fra charterferien. Senere blev mærkerne solgt i Portugal, Grækenland, Florida og fra 1997 i Thailand. I 1998 kom Italien og Tyrkiet til.

Transport

Efter indsamling på destinationerne blev postkortene sendt hjem med charterflyene som fragt, når der var ledig kapacitet. Posten blev sendt til Arlanda Lufthavn ved Stockholm, hvor de blev overtaget af Posten Utenrikes. Herfra skete videreforsendelse efter afregning af portoen efter vægt, ikke pr. stk. Derfor er mærkerne ikke afstemplet, da de er behandlet som re-mail eller PP betalte forsendelser, der som bekendt heller ikke stemples eller har en værdiangivelse.

I begyndelsen af oktober 1998 kom en lille notits i avisen om, at brugen af Turistporto var ophørt, angiveligt fordi det var en torn i øjet på de

Gamle verdenskort. Mærkerne fra udgave 5

forskellige nationale postvæsner. Egentlig er det også en ret usædvanlig måde at forsende på, da der er tale om postbesørgelse uden om afsenderlandets postvæsen, men her adskiller det sig ikke fra anden re-mail, man ofte ser fra andre lande, som f.eks. den sidste illustration, der viser et kort fra Gran Canaria, der er re-mailet i Rotterdam.

Ophørte i 1998

Nordic Mail kan bekræfte, at ordningen ophørte med udgangen af 1998, da flere postvæsner havde truet med retssager mod dem, og i Spanien vedtog man i juli måned en ny postlov, der forbød brug af ordninger som Turistporto. Nordic Mail erstattede ikke ordningen med noget andet, så derfor må man nu bruge den langsomme 'snail mail' fra feriestederne. Flere personer, som har brugt både turistporto og de almindelige postvæsner, kan sammenlignende bekræfte, at ofte er feriekortene med postfrimærker kommet hurtigere hjem end kortene med turistporto mærker.

Måske er det en skrøne, en myte fra gamle dage, at feriestedernes postvæsner er ineffektive, eller er der nogen, der har andre erfaringer?

Kilder

Annelie Cronemyr, Nordic Mail AB
 Anders O. Enhagen, Scandinavian Leisure Group
 En række frustrerede ferierejsende (breve og telefonsamtaler)

